

Izhaja vsako prvo in tretjo
nedeljo meseca; velja:
Za celo leto . . . 2 gold. 50 kr.
Za pol leta . . . 1 „ 30 „
Za četrt leta . . . — „ 70 „
Posamesni iztisi prodajajo se po
10 kr. a. v.

PRIMOREC

političen in podučiven list.

Vredništvo je v hiši Kall Via
Grociera N.º 1, II. nadstropje, —
ekspedicija v hiši št. 6 Via Sta.
Lucia.
Naročnina naj se blagovoljno
pošilja pod naslovom: Vek. Raič
v Trstu.

Povzdiguimo krepke glase domovini v slavo!

Česka spomenica in načrt tridesetorice.

Pražki deželni zbor je bil dal tridesetim možem izmed svoje srede nalogo, naj sestavijo spomenico na cesarja kot odgovor na njegovo pismo, v katerem priznava česko pravo, in naj naredi načrt, kakó naj se razmere med českim kraljestvom in drugimi deželami Habsburške monarhije uredé.

Ta tridesetorica je svoje delo končala in predložila svoj elaborat českemu deželnemu zboru. Časniki so te pisma že priobčili, da so že vsem znana, tudi bi nam primanjalo prostora za te obširne pisma. Povemo jih svojim bralcem samo v kratkem.

Spomenica je v primeri z načrtom nevažna, in izreka zahvalo cesarju za priznanje českega prava.

Memorandum se razdeli v tri poglavja. Eno poglavje je narodnostna postava, katero je izdelal Rieger. Ta postava, kolikor so jo tudi nemški časniki grdili, je popolnem pravična, kar se vidi že iz tega, da so po drugih deželnih zborih vlado interpelirali, kdaj jim bo predložila enako postavo. Pemski Nemci pa se je branijo, ker oni niso zadovoljni, da bi bili s Čehi enakopravni, temveč hočejo nad njimi gospodovati. Posamezne točke te postave so že znane, ker je bila objavljena že po časnikih.

Drugo poglavje je načrt za novi volilni red na Českem, ki ga je izdelal Zeithammer. Tudi ta načrt je popolnoma pravičen. Nemci pa ga se veda zametujejo, ker jim ne zagotavlja večine. Tudi ta načrt je znan že popred po časnikih.

Tretji oddelek pa govori o državopravni uredbi. Izdelal ga je grof Clam-Martinič. V njem so zapadene pravice česke krone in razmerje Česke z drugimi deželami, tu je povedano, koliko pravic česki zbor zá se obdrži in koliko jih oddá celoskupni vladi.

Sprava z Ogersko, sklenjena leta 1867, se priznava in odobri.

Skupne zadeve Ogrske s takrajnimi deželami spadajo v austro-ogrsko delegacijo.

Državni zbor se odpravi. Namesto njega stopi „Kongres“, v kterega pošiljajo posamezne dežele svoje poslance. Ta kongres ima besedo v financah, kupčiji in deželni brambi. Sole in sodnije pa ureduje deželna vlada (česka-ali, če bodo tudi druge dežele enake pravice zahtevale, znabiti tudi druge). Indirektne davke pobira skupna vlada, direktne, pa dežela sama.

Namesto gosposke zbornice pride „senat“. V tega vstopijo nadvojvode, knezo-škofi in drugi visokopostavljeni in zaslužni možjé, samó da se morajo vzeti iz vseh dežel po razmeri njih prebivalstva.

To so tedaj glavne točke načrta, ki toliko hrupa dela po Avstriji, in rekli bi, po Evropi. Dunajski listi se ve da kričijo in lajajo, da bi se človeku skoraj smilili, ko bi bili oni kedaj usmiljenje proti drugim pokazali. Pa oni so začasa svoje vlade proklamirali „Macht geht vor Recht“, toraj naj jim bode! Pa od njih ni bilo družega pričakovati, ko da bodo začeli vpiti na vse grlo, le dobro da se jih nihče več ne boji, in da s kričanjem ničesar ne bodo podrli. Vsak pravicoljuben človek

LISTEK.

Draga gospodična! glava me boli, zakaj, sam ne vem; morda preveč mislim. Kaj je početi? Moja mati, Bog jim daj zdravje, bi že vedeli pomagati, pa jih ravno ni tukaj. Pa zakaj moje matere ni pri meni? Za to ker jaz nisem pri njih. V mladih letih sem moral od doma proč; to je žalostno; pa zakaj? Za to, ker mi domačini moramo iti po sveti, ptujci pa se naselijo namesto nas v naših krajih; in dobro se jim godi? Ker so „boljša rasa“ kakor se tehnični izraz glasi; ker znajo „speculirati“ ker nimajo usmiljenja in ne jemljejo ozira, ali je tisti, ki ga oderejo, bogat ali reven, zdrav ali bolan, mlad ali star.

Poglejte, draga gospodična, to se pravi liberalizem! Če jaz svojega brata ali znanca ali sočloveka odirati znam, če si kupim fino francozko obleko, rokavice in cilinder, ter malo čez farje in papeža zabavljam, tedaj se štejem med liberalce in ves svet me spoštuje. S temi prigoljfanimi denarji tudi lahko imponiram celemu svetu. Kaj bi tudi ne! Obleko imam fino, kakor sem že rekel; čevlje lepo „sbiksane“, zimsko sukujo celò za 40 goldinarjev, očesem

in ostrižem se lepo, če pridem med ljudi, mečem z denarji kar okoli, pa malo možato se držim, in ljudje rečejo „to je gospod to in ima!“ V teh besedah je zadržaj celega liberalizma: Kdor imà, ta je gospod! Zato sem tudi jaz gospod, ker imam. Moj brat je pa ves drugačen od mene. On sicer ravno toliko zna in vè, ko jaz, vse telesne in duševne moči ima, kakor jaz; pa on ima to neumno navado, da je predobrega srca. Če ima en forint, pa petdeset soldov med berače razdeli; na dalje se oblači po domače, to je po kmečko, in govori zmirom resnico, kakor mu srce napové, on noče svojih sočlovekov porabiti v svoj prid — neumen človek.

On ne pozna časa duha, on ne poznà Darvinovih načel: „Moč je pravica! To je moje geslo, za to pa tudi dobro stojim, in ničesar mi ne manjka, ker neumne ljudi znam porabiti za svoj interes, ker z nikomur nimam usmiljenja; — moj neumni brat pa se drži Kristušovega načela ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“, za to je pa revež, in če pride kam, mu nobeden časti ne skaže, kakor meni, če pride v oštarijo, ga komaj pogledajo, ker — ker nima dosti denarja, ker ne nosi cilindra, ne rokavic, temuč škla-varsko, domačo obleko. Kdo bo tudi človeka spoštoval

pa mora priznati, da so ti predlogi popolnem pravični in za avstrijske razmere pripravni. Le premalo še se nam zdi, so Čehi svojo zmago porabili, ter preveč pravic oddali skupnej vladi, tako da so ponižali Česko kraljestvo skoraj za cislajtanjsko provincijo. Naj bolj so napak storili, da si niso zagotovili lastne *deželne brambe*, kakor imajo Ogrri svoje "*honvede*"; ker je taka reč, kakor je lastna armada, silno dobra pri hiši, posebno če je dežela tako ko česka obdana od takega elementa, ki vedno preži, ko bi jo pograbil v koš in vzel jej vse pravice. Pričakovali smo, da bodo zahtevali Čehi ravno toliko samostojnosti, kakor je Ogrri imajo; pa ta načrt nas podučil, da so precej odjenjali, menda iz same miroljubnosti in priljudnosti do Nemcev, ki jim vendar nikoli niso prizanašali, in jim še zdaj ne želijo družega, ko popolno potlačenje in narodno smrt.

Radovedni smo, kako se bo reč na dalje razvila. Ali bo državni zbor to velikansko spremembo v našem državoprnem življenju sprejel? Da bi nam le zgornje-avstrijski in poljski poslanci hrbta ne pokazali, drugi so gotovi.

Pa kakó se bodo druge dežele uredile? Skoraj kaže, da morajo taiste pravice tirjati, ko Češka, ker to vendar ne gre, da bi bile v federativni državi nekatere dežele privilegirane. Kaj bi mi marali, ko bi Slovenijo imeli!

Tirolci in Poljaki bodo gotovo tudi zá se toliko avtonomije zahtevali, in skoraj ne bo kazalo drugače, ko dati jo jim, ker to vendar ne gré, da bi na primer "Kongres", ki bo namesti državnega zbora, imel postavodajo za druge dežele v takih rečeh, ktere odločuje česki zbor sam.

Po tem takem bi smeli česki poslanci o naših šolah in sodnijah govoriti in sklepati, mi o njihovih pa ne.

Vsi deli države morajo enake pravice imeti, drugače nobene federacije ni.

Naj bi se razdelila država v večje kose (Ländergruppen) in vsak naj bi bil enakopraven factor z enakimi pravicami in sicer: 1. Ogersko, 2. Česke dežele, 3. Galicija z Bukovino, 4. Nemške dežele

razun Tirolskega, spodnje Štajerskega in spodnje Koreškega, 5. Tirole in Vorarlberg, 6. Jugoslavjanko (Hervaško z Dalmacijo in granico, slovenske pokrajine z Istro in Trstom). Pa se ve da, do tega še kmalo ne pride, mi Slovenci smo se še premalo borili, premalo trpeli v državopravnem boji in vsled tega smo tudi s Hrvati vred premalo vtrjeni, da bi zamogli že zdaj izbuditi jugoslavjansko *zvezo*; pa enkrat tudi na nas vrsta pride, pa še gotovo; le bodimo tako vstrajni v boji, ko so bili Čehi!

Politični zvetovar.

Za nas Tržačane je gotovo velike važnosti ona seja v mestnem zboru, v kateri se je sklenilo, da je učni jezik v tržaških realnih šolah povsod — *italjanski!* — Naši poslanci, Bog jim odpusti, so molčali, nobeden se ni oglasil!! O liberalnosti naših Italjanov še dalje govoriti, se trud ne izplača; pomisliti nam je samo, kaj nam je temu nasproti storiti? Nam se dozdeva, da bi morali mi Slovenci in Nemci in vsi drugi narodi v Trstu napraviti peticijo do ministerstva, da se ta sklep ne odobri razjasniti v njej, da štejemo v Trstu Slovenci, Nemci in drugi narodi več ko tretjino prebivalstva in da se mora na nas toliko bolj ozir jemati, ker je dežela, ki se naslanja na Trst, slovenska! Pričakujemo koraka od naših voditeljev! — V Gorici je izvoljen za državnega poslanca Črne, v Ljubljani Costa, Šupan, Barbo, Svetec in Thurn.

Na Štajeskem noben Slovenec!

Mnogo hrupa naredili so te dni v Zagrebu in Karlovcu po ogljih nabiti plakati, na kterih je bilo z debelimi črkami zapisano "*Smrt Mađarom*," i to vsled nepoštnega ravnanja z gozdnim premoženjem Granice. Vsi graničarski regimenti so namreč protestovali proti delitvi gozdov med ogersko krono in posamesne regimente, ter tirjali, naj se vsi gozdi Granici pusté, ker to je nje edino premoženje in bogastvo. Pa vsi protesti niso nič pomagali. Ko pride torej komisija v Ogulin, da bi tudi tam gozde razdelila, je razkačeno ljudstvo

v kmečki obleki?! Saj neumni kmet si mora pridelati živež za sebe in za nas druge ljudi z rokami, s svojimi žulji, he he, mi drugi pa, primaruha, mi pa nismo tako neumni, da bi delali ko črna živina, čemù nam je pa Bog pamet dal, če ne za to, da kmeta odirati znamo, in po ulicah lahko postopamo, pa vendar vsako poldan mesò jemo, pa še kaj zraven, oni kmetavsi, pa krompir in zelje! Živijo vse zvitice!

Taka je draga gospodična, in če še niste vedeli, kaj je liberalizem, jaz sem ga vam natanko namalal na mojej osebi! Kaj pa Vi, ste liberalna? Zakaj bi ne bila! Poglejte, saj se boste menda v kratkem omožila. In če boste omožena, boste tudi rada videla, da vaš mož prav pridno denar k hiši nosi, kaj ne da? Pa si boste kupila "brasletov" in "prstanov" in svilnatih oblek etc. to vse pa košta denar. Denar se pa težko pridelava; veliko lože se "prišpekulira"; in tudi Vi ne boste nič rekli, če Vaš mož dobro špekulirati zna, kaj ne da ne? Oj se ve da, saj vemo, mi smo kmečki sinovi, pa da bi imeli za kmečke rove sree, to ni res, samo za neko mistično Slovenijo gorimo, pa ne pomislimo, da ta Slovenija obstoji iz zemljišč slovenskih kmetov, in da oni tako dolgo ne mo-

rejo imeti nobenih simpatij do slovenskih prizadevanj, dokler jim mi ne zagotovimo zboljšanja njihovega gmotnega stanja, dokler ne vničimo tistih življev v naši dežli, ki narodu nepr-nehoma kri prijejo, brez da bi mu donesli kak dobiček, in dokler se sami ne privadimo misli, da je nepošteno, izpotrebjevati narodovo neumnost in izsesati ga, kakor to delajo deloma slovenski duhovni, advokati, trgovci, krčmarji in sploh vsi ti liberalni in klerikalni elementi.

Če pojde tako naprej, bomo nazadnje sami berači in milijonarji na svetu, ter mi berači bomo od bogatinov na blizo tako odvisni, kakor so bili nekdanj sužnji od svojih gospodarjev. Na Laškem, Angležkem in Francozkem je že zdaj skoraj tako, in bo še zmirej huje. Kajti kapital zopet nov kapital dela, in tako se kup vedno množi, za reveža pa ni upanja, kajti iz nič ne nič. In če človek te reči premišljuje, ali je potem čudo, da ga glava boli?

Kaj bi rekel? Za Evropo je treba novega Kristuša, da bi vero očistil in socialne razmere uredil in na boljšo in pravičnejšo podlago postavil, kakor je sedajna psevdo-pravica, ki ni nič družega, ko varhinja in braniteljica sile, zvijače in odrtije.

inženirje in komisarje vjelo ter v zapor vrglo. Vsled tega je šlo precej iz Zagreba dva bataljona vojakov na pomoč, kar pa bode ljudstvo gotovo bolj razdražilo, nego pomirilo. Kakor se „Slov. Narodu“ iz Zagreba piše je ogulinski okraj tako gorat, da bi komaj 100,000 mož zadostovalo, da bi ga umirili; kaj pa če prime vseh 14 graničarskih regimentov za orožje? Teško je prevideti kako bi ta reč končala. Že proti Bokežom ni mogla redna vojska nič učiniti, kateri niso bili redni vojaki, temveč prosti kmeti. Mi sicer upamo, da se bo ta reč z lepa poravnala, posebno ker se sliši, da je temu upor stranka Starčevićjančev na čelu; saj telegram je raznesel po svetu vest, da so pri prvej praski ostali na bojišči mrtvi kolovodje upora: Kvaternik, Bach in Rakič vsi trije strastni Starčevićjanci. Vsakako pa ta, znabiti prezgodaj incenirana ustaja, zlasti za Magjare nije dobro znamenje in jim vtegne še mnogo opraviti dati, ako ne bodo poslušali na hrvaškega naroda in Graničarjev pravične tirjatve.

Iz deželnih zborov.

Zdaj so zbrani deželni sbori, pa bodo menda le še malo časa skupaj.

V deželnem zboru *štajerskem* se Slovenci kaj možato držijo. Viharna debata se je vnela pri priložnosti, ko je bil na dnevnem redu protest zoper kraljevi reskript na česki zbor, v katerem se je priznalo pravo česke krone. Slovenci *dr. Dominkuš, dr. Srnc in Herman* so kaj izvrstno govorili za česke pravice, posebno je Herman s svojim neustrašenim krepkim govorom razdražil Nemce, pa nemška večina je seveda ostala pri svoji trmi. Poslednje dni je stavil *dr. Vošnjak* na vlado interpelacijo, ali in kdaj misli predložiti deželnemu zboru *narodnostno postavo*?

V *kranjskem* zboru sedijo zdaj sami Slovenci, ker so nemškutarji izstopili.

Deželni zbor se je obrnil oni dan do vlade s prašanjem, kdaj bodo potrjene one postave dežel-

nega sbora, ki govorijo o upeljavi *slovenskega učnega jezika* v ljudske in srednje šole. Ker je Svetec izstopil iz deželnega odbora, se je volil vanj *Murnik*. To je zbudilo občno nevoljo pri vseh Slovencih, ki ne spadajo k „prvaški,“ stranki, ker se je prezrl zaslužneji in za tak posel sposobnejši *dr. Zarnik*.

V *koroškem* deželnem zboru sedi en sam Slovenec, znani rodoljub *Andrej Einspieler*, ter se možato, akoravno brez vspeha, poteguje za Slovence.

V *goriškem* zboru si Lahi in Slovenci eden drugemu ne morejo nič storiti, ker so oboji enako močni, toraj morajo vse s kompromisi sklepati, če nočejo zastonj časa tratiti.

O *tržaškem* zboru se malo sliši in zavračamo za danes č. brabce na dopis iz Trsta.

V *galiskem* zboru so izstopili Rusini, ker jim Poljaki ničesar ne pustijo veljati.

Naj važnejši je *česki* zbor, ki ima zdaj osodo cele Avstrije v rokah. O predlogih ki jih ta zbor stavi celej državi, govorimo v uvodnem članku. Verjetno je, da bo česki zbor naj dalje skupaj.

Adresa kranjskega deželnega zbora:

Vaše Veličanstvo! Presviti Cesar in Gospod.

V tem trenutku, ki odloči prihodnost vsej monarhiji in zlasti naši deželi, predrzne se prepokorni zastop vojvedine Kranjske z največim spoštovanjem bližati se stopnicam najvišega prestola *Vašega cesarskega in kraljevega apostolskega Veličanstva*, da izreče svoja čutila in prepričanja.

Pred vsem prepokorni deželni zbor ponavlja svojo podedovano neomajljivo zvestobo in udanost ter najsrčnejšo zahvalo izreka za vzvišeno cesarsko besedo, ktera je oznanila mir med vsemi narodi v cesarstvu.

S srčnim zadostilom vidimo prvo stopinjo do one sprave vseh kraljestev in dežel, ktera po našem v prepokornih pismih tega najzvestejšega deželnega zbora od 28. februarija 1867. l. in 30. avgusta 1870. l. izrečenem prepričanju mora cesarstvu ohraniti edinstvo ter dati mu moč in pravi ustavni razvitek.

Nikar o tem ne premišlujte gospodična, tudi Vas bi nemara začela glava boleti, in to ni dobro. Drugokrat se pomeniva o čem veselejim. Da ste mi zdrava!

Vaš udani —p.

Pred dvermi.

(Rückert.)

Potrkam pri hiši bogatih ljudi,
Skoz okno se belič mi pomoli;

Na vrata ljubezni potrkam potem,
Pa drugih petnajst že pred njimi najdem;

Potrkal sem tam, kjer je slava in čast:
Visokih na konji je vitezev last;

Pod streho grom znoja, delavne rokè,
Nasproti zijá mi le reva gorjé.

Hišo sem iskál, kjer je sreča doma,
Pa nihče pokazati mi je ne zna.

Za eno le hišiko tiho se vem,
Na tisto nazadnje še trkati grem.

Seer v grobu prebiva že marsikter gost,
Pa vendar je v njem še prostora zadost.

Rožni krenc svetega Bicenca.

Lep je lep sveti rožni krenc,
Naj lepšga imel je sveti Bicenc;
Grolice bele, ko zlahtno srebró,
Grolice rumene, ko čisto zlató.
To ni srebró in to ni zlató,
Kakor zvezdice se svetijo;
To so device Marije solzé,
Na oljski gori pretóčene,
V bisere svitle spremenjene,
V rožni krence podelane.
Sveti Bicenc je molil vse dni,
Molil vse dni in cele noči,
Molil iz srca čistega,
Molil iz srca gorkega.
Rožnega krenca ni imel,
Je očenaše na prste štel;
Pa se je zmotil tolikokrat.
Pa je šel angelj varh njegov
Tje v nebesa pred božji stol,
In sporočil je takó:
«Sveti Bicencij moli vse dni,
Moli vse dni in cele noči,
Moli iz srca čistega,
Moli iz srca vročega;
Pa mu manjka rožni krenc,
Mora očenaše na prste štel»

V tem oziru je naša vojvodina *Vašega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva* milostivi dopis do českega deželnega zbora od 12 septembra t. l., kakor tudi njegove podstavne člene z veselo nado pozdravila kot poročstvo, da se dovrši sprava.

Prepokorni deželni zbor je prepričan, da se doseže od vseh strani zaželena sprava, država vrvnà v notranjem in okrepi na zunaj le tedaj, ako se bodo vsi bratovski narodi veselili enakih pravic in z ozirom na svoje materialne moči nosili skupna bremena.

Pri izvrševanju visoke te naloge sme *Vašega Veličanstva* vlada svesta biti si naše odkritosrčne in popolne podpore; na drugi strani pa imamo koristi naše dežele zastopati in braniti z ozirom na preobloženje z davki, katero je *Vaše ces. kralj. Veličanstvo* že večkrat milostivo pripoznalo.

Mi hočemo za našo deželo ono samostojnost, katero nam priznavata pragmatična sankcija in najviši diplom od 20. oktobra 1860. l. ozir postavodajstva in uprave; vendar pa priznavamo potrebo, da nekatere zadeve za vsa neogerska kraljestva in dežele skupno obravnava shod delegatov iz deželnih zborov.

Take naprave gotovo zadovoljé vse narode našega cesarstva. Kakor naj Nemci popolnoma nežaljeni ostanejo v narodnih svojih pravicah, tako mi želimo, da se tudi drugim narodom enaka pravica ne le zagotovi, ampak tudi djansko podeli.

V tem oziru se predrznemo prositi, da se naš slovenski narod v onih deželah, v katerih je zedinjen z Nemci ali Italijani, postavi pod varstvo takih deželnih postav, kakoršno je *Vašega Veličanstva* vlada predložila českemu deželnemu zboru.

Tako bodo Slovenci, ki se neomajljivo zvesto držé *Vašega Veličanstva* prestola, mogli ohraniti si vsaj svojo narodnost, dokler *Vašega Veličanstva* vladi ne bode mogoče najti sredstva in pota, da kakor smo željno prosili v prepokornem pismu od 30. avgusta leta 1870., zedini njihove zemljopisno stikajoče se zemlje v eno upravno in kolikor mogoče v državno-pravno telo. To preponižao prošnjo se predrznemo temveč ponoviti, ker je njena spolnitev bistvena po-

goja ne le obstanku in odvitku slovenskega národa, ampak tudi varnosti jugozahodne meje vesoljnega cesarstva.

Ko načela, ki jih izrekajo podstavni členi, zadbè djansko veljavo, posreči se prepokornemu zastopu vojvodine Kranjske s postavami, posebnim razmeram te dežele in značaju našega národa primernimi in z verskonravnim in pravim svobodnim duhom (edino trdno podlago vse prave ljudstvene sreče) navdibnjenimi, pomiriti srca in pospešiti dušni in materialni blagostan v obrtnem in gospodarstvenem obziru.

Nadjati se je, da se deželni vladi, katero spremlja deželno zaupanje in ki bode ozir deželnega postavodajstva odgovorna deželnemu zastopu, posreči, z natančnim poznanjem dežele in naroda ogniti se napak, na vse strani spravljivo delati, nasprotja poravnati, drago upravo in zamotano opravilstvo s priprosto uravnavo nadomestiti ter s pravičnimi davki zadovoljiti deželo.

In kakor je *Vaše Veličanstvo* z naj višim dopisom milostivo obljubilo, pripoznanje državopravnosti-českemu kraljestvu ponoviti s prisego o venčanju, tako tudi vojvodina Kranjska preponižno prosi, naj bode *Vašemu Veličanstvu* všeč, njen slovesni poklon sprejeti ter ž njim staro neposredno razmero naše dežele do krone ponoviti, kakor so tudi presvitli predniki *Vašega Veličanstva* od starodavnih časov vselej o nastopu vlade s tem slovesnim djanjen krepili zvezo zvestobo naše dežele do kneza in knezovo milost do dežele ter potrjevali svobodo in samostojnost dežele v starodavnih njenih pravicah.

Vsled te izpovedi toraj prepokorni deželni zbor v pospeševanje in v namen take zaželene in potrebne sprave, katero *Vaše Veličanstvo* namerava na podlagi osnovne postave v državnem zastopu od 21 decembra 1867. leta dovršiti, svoje poslance pošlje v poslansko hišo državnega zbora.

Vašemu cesarskemu kraljevemu Veličanstvu ob enem preponižno izrekamo svojo zahvalo za potrjeno predlogo o premembi v mnogih obzirih krivičnega volilnega reda. Če zarad nenazočosti nekterih deželnih poslancev na svojo žalost tudi nismo mogli to pred-

Pa se zmoti tolikokrat,
In se razjoče vsakokrat.
In Marija dala je
Angelju svoje svete solze,
Na oljski gori pretóčene,
V bisere svitle spremenjene,
V rožni krenc podelane.
Angelj ga nese iz svet'ga nebá,
In ga svet'mu Bicencu dá,
Da je molil na njem vse dni,
Oj vse dni, vse dolge noči,
Dokler da v Bogu ne zaspi.
Ko je prišel v sveti raj,
Rožni krenc je dal nazaj.
Od tačas do denšnjega dne
Ga nobeden ni dobil še;
K' nobeden ni molil tako lepò,
Ko sveti Bicenc, takó gorkó.

L. H.

Dekletu.

V lepem kraji lepša še devica!
Kdaj enkrat boš vendar mirovala,
Kdaj si razvedrila temna lica,
Kdaj ne boš več tožno zdihovala?

Vem, jaz vem za tvoje gorke jade,
Tebe svet nesramno zaničuje
In temni ti luč vesele nade,
Na te zlobno ljudstvo se huduje.

Kaj si kriva, da te svet prezira,
In da mučenica si njegóva,
Da na zemlji reva nemaš mira?
Ti si, dekle! ljuba pesnikova.

Pesnik! svitla luč svobode mile,
Z ognjem svojih pesmi ljudstvu sveti.
Njemu posvečuje svoje sile
Duha, srca, uma in pameti.

Kakošno ima za to plačilo?
Za življenja bič zavidne sreče,
Jala, bridke žalosti obilo,
Po življenji pa ime sloveče.

Deklé! torej trpi vse bridkosti,
Naj hudobni svet, kar hoče, dela,
Ko znebiš življenja se kratkosti,
S pevčevim imenom boš slovela.

logo po vsem njenem obsegu obravnavati, vendar smo na njeni podlagi skušali bistvene napake našega volilnega reda odpraviti z nekterimi načrti postav, ktere nam, preponižno prosimo blagovoli potrditi *Vaše Veličanstvo*.

Bog blagoslovi, varuj in obvari *Vaše cesarsko in kraljevo apostolsko Veličanstvo!*

Dopisi.

Iz Trsta 13. oktobra. — In zopet enkrat sem bil v deželnem zboru, in poslušal modrovanje veljavnih mož. Galerije so kakor navadno jako malo obiskovane, saj bi bilo škoda za ljubi čas ker v zboru itak ni slišati nič zanimivega. In začne se zborovanje: Eden (dr. Pitteri) bere predlog, naj se v Trstu ustanovi juridična akademija, z italijanskim učnim jezikom. In sprejet je bil sklep enoglasno. Vprašam Vas gosp. Cegnar! zakaj niste vzdignili svojega glasu proti temu, zakaj ste tudi Vi glasovali za ta predlog?

Ali to ni nič proti drugim predlogom: naj se v Trstu ustanovi realka, z italijanskim učnim jezikom in na dalje, da morajo vse šole ki vživajo pravico *javnosti* italijanski jezik, kot izključljivi učni jezik imeti.

Pri tej priliki se je vnela še precej živahna debata. Najpred je baron Pascotini interpeliral poročevalca, kake šole so javne. In odgovoril mu je ves zmešan da take, ktere imajo pravico spričevala dajati za vstop v srednje šole. Če kdo torej dobi od ministrstva pravico eno privatno šolo vstanoviti in pravico spričevala dati za srednje šole, je prisiljen le *italijanski* jezik kot učni rabiti sicer ne sme šole odpreti. Kaj ne da je to krasno? Kaj ne da je to vredno liberalnih naših očetov. Proti temu abotnemu predlogu je sam vladni komisar na noge stopil, ter predlagal, naj se omenjeni predlog tako le spremeni: da se sme tudi nemški i slovenski jezik kot učni jezik rabiti. „V Trstu“, je nadaljeval „živi mnogo Slovencev, ti Slovenci nimajo do sedaj sicer še potrebnih knjig, tudi ni gotovo ali bi jih dostojno število realko obiskovalo, ali s časom zna vse to se zgoditi; tudi je ta predlog v konfliktu z § 19. državnih osnovnih postav, kteri zagotavlja tudi manjšini narodne pravice torej ne more on nikakor odobriti tega predloga.“

In na to vstane slavni **Hermet**, ter se svojim glasom „*basso profundo*“ počasi začne:

Res je, da § 19. zagotavlja manjšini pravice, res, da je v Trstu tudi manjšina slovenska i nemška, ali te manjšine so premajhne, da bi večina na nje obzir jemala. Po statistiki biva v Trstu le 3000—4000 Nemcev naproti 120,000 prebivalcem, torej je razmera takā, da ni treba na njo ozir jemati. O slovenski manjšini je pa gospod Hermet čisto molčal.

Gosp. Cegnar! to je bil trenotek, da bi se vi vzdignili, ter mu rekli da v samej okolici živi okolo 40,000 Slovencev, in sicer kompaktno; in da v mestu samem jih živi najmanj 10,000 kar je skupaj 50,000 in da 50,000 ni taka manjšina, da bi se dala prezirati, ker če odštejemo druge v Trstu bivajoče narode z Nemci vred, je prokleta malo več Italijanov, ali italijaniziranih ljudi, kakor Slovencev. Zakaj torej molčati, kedar se nesrečnemu našemu narodu očitno taka kivica godi? Zakaj niste tudi vladnemu komisarju odgovorili, da mi imamo potrebne knjige, da imamo učitelje za realistične pred-

mete, in da on ne more ni kakor reči, da je negotovo ali bi se jih dovolj udeležilo, iz samega vzroka, ker niso še nikoli kaj tacega poskusili. Roko na sree! gospod Cegnar, tu morate spoznati, da ste se slabo držali. To ni zadosti, da ste proti glasovali, treba je tem ljudem odkritosrčno govoriti, jim na tanko dokazati krivico, ki jo našemu narodu delajo, to je Vaša sveta dolžnost, zato ste bili voljeni.

Na dalje pravi gosp. Hermet: Niže-avstrijski deželni zbor je Čehom, kteri so za česke šole na Dunaji prosili, jako surovo odgovoril — da je abotno kaj tacega terjati, in da v vseh šolah bo vladal le nemški jezik in noben drugi. Čehov pa pravi gosp. Hermet je na Dunaji okolo 200,000 torej v primeri več nego v Trstu kakega neitaljanskega naroda in kljubu temu niso ničesar dosegli, in vlada je sankcionirala sklep deželnega zbora, in le nemški jezik vlada po šolah, zato pa misim, da bo vlada tudi naš predlog, sankcionirala, ker ne verjamem, da bi se ona proti nam drugače obnašala kakor proti Nemcem. Izvrstno! Ali gospod Hermet ni prav nič premišljeval predno je težko besedo izrekel; — kje leži Dunaj, kje pa Trst, kakšna je Dunajska okolica in kakšna tržaška, — da Čehi, če hočejo otroke v česke šole poslati, jih lahko na Česko pošljejo, da pa Slovenci še nikjer tacih zavodov nimajo.

Dunaj, kakor vsem znano leži na čisto nemški zemlji okolica dunajska je še bolj nemška kakor *Dunaj* sam, torej se ne sme nikakor Beč Trstu pri merjati. Na dalje imajo Čehi na Českem veliko narodnih šol, in veliko Čehov v Beču bivajočih pošiljajo svoje otroke na Česko, da se tam na narodnej podlagi izobrazujejo.

Kaj pa mi Slovenci? kam hočemo mi naše otroke pošiljati? ali imamo kje na Slovenskem razen v Kranji kakšno gimnazijo ali realko sé slovenskim učnim jezikom? Žalibog da ne. Torej gospod Hermet Vaša primera Trsta — z Bečom je popolnoma napčna. Je že „moda“ bi rekel, Slovence čisto prezirati, posebno pa tu v Trstu, in to bo takò dolgo dokler ne dobimo izvrstnih možakov, ki bodo krepko in navdušeno za nas delali.

Vi pa, drugi Slovenci nas popolnoma zemarjate posebno pa Vi naši sosedje — Kranjci. Prepozno bote spoznali, da treba najpred in z vso močjo meje braniti, če hočete, da ostane središče zdravo. Ali ne veste, da so se v državnopravnem boji neustrašljivi Čehi preselili na Moravsko i Silezko, le iz tega namena, da bi tam zapuščen narod izbujali, in k zmagi vodili. Zakaj jih ne posnemate? Bog daj, da bi se Vam kmalu oči odprle in da bi spoznali kakšen zaklad ima Slovenija v Trstu in njegovej okolici. *Igor.*

Iz Rojana. Slišali in brali smo da so unidan v deželnem zboru postavo odobrili, da vse realke in tudi privatne šole morajo le italijanski jezik kot učni jezik rabiti.

To nas je jako razdražilo timveč, ko mi Slovenci še čvetero razredne normalke nimamo.

Kaj bodo mestjani nas vedno prezirali, kaj hočejo da ostanemo mi vedno neumni, da bi tem lože čez nas gospodarili? Vprašam vsacega poštenega in pravicoljubnega moža ali je tako postopanje pošteno in pravično? In vendar se ti ljudje predrznejo trobiti na vse kraje da so pravicoljubni liberalni, konstitucionalni „*par excellence*“. Nevem kakšen pojem imajo ti ljudje o pravi liberalnosti. Menda je pri njih to

liberalnosti: da vse dobrote konstitucionalizma za se obdržijo in z vsemi sredstvi, tirjatve Slovencev prezirajo in zasmejujejo; kak je njihov pojem o liberalnosti in pravicolubji, to so s tem sklepom dejansko dokazali. Okoličani! če imate še kaj narodnega ponosa, če želite da bi se vaše materjalno stanje kedaj zboljšalo stopite enkrat na noge, in tirjate, kakor se pravim možem spodobi, da se tudi vam sredstva dajo, do boljšega meterjalnega stanja.

Kaj bodo vaši otroki vedno kamenje tolkli in zemljo kopali, ali niso za drugo rabo, ali jim ni dal Bog zdravega razuma kakor Italijanom, in morebiti še boljšega? Zakaj toraj molčite kadar se Vam take krivice godé, zakaj ne protestujete proti temu, zakaj ne prašate Vaših poslancev ali govore za vaše materjalno i duševno blagostanje ali ne? Zadnji čas je, da se enkrat zdramite in da se obnašate kakor možje ki so spoštovanja vredni ne pa kakor babe. To si dobro zapomnite, da dokler se sami ne bote spoštovali, Vas tudi drugi ljudje ne bodo, in da če bote tako naprej šli bote popolnoma zgubljeni in da Vas bodo Vaši otroki še v grobu preklinjali, ker niste za nje skrbeli.

Na noge torej okoličani še ni vse zgubljeno, še lahko delate sa Vaš blagor le tirjajte od Vaših poslancev naj to vresničijo kar so Vam obljubili.

Okoličan.

Iz Pesta 14. oktobra. Evo Vam zopet en dokaz o liberalnosti in omiki Magjarov.

V mestu Neutra na severnem Ogrskem bilo je zbrano okolo 150 duhovnikov, vsi društveniki društva svetega Wojteha čigar namen je, knjige med prostim ljudstvom razširjati à la društvo sv. Mohora in sicer v domačem slovaškem jeziku. Da rodoljubni možje hočejo zatrete Slovake izobrazovati na narodni podlagi in ne v duhu vsezveličavnega Magjarorszaga, je tamošnje Magjare tako razkačilo, da so v dvorano, kjer so društveniki zborovali, prodrli, jih ven zapodili, ter po ulici kamuje za njimi lučali in jih veliko ranili. To je res vredno junaških sinov slavnega Magjarorszaga. Drugi še grji prizor se je v mestu Ungvar zgodil.

Zborovalo je v tem mestu rusinsko literarno društvo, katero tudi hoče izobrazovati narod v domačem jeziku. Ko se pripelje k zboru 19 letni mladenč, vitez Dobriansky zgrabili so ga kraljevi ogrski honvedi pod vodstvom nekega korporala, vrgli reveža iz voza, in ga strahovito masakrirali. In ubogi mladenič ni ničesa družega storil, nego da jo sin očeta, ktere-mu je bilo to masakriranje namenjeno in kateri tudi ni nič družega zakrivil, nego da je zvesti služabnik cesarja, in da ljubi nesrečni svoj narod.

In tako delajo kraljevi priseženi honvedi v pričó kraljevih komisarjev. Kaj ne, da je to lepo, vredno kulturonosnega magjarskega naroda. Žalostno pa je še to, da tem nesrečnim ljudem še cesar ne more pomagati. Duhovniki in tudi literarno rusinsko društvo, so poslali cesarju pritožbo in prošnjo naj se hudodelniki kaznujejo. Ali pritožbe pridejo najpred v roko omenjenih uradnikov, kateri, v svesti si svoje krivice, ne bodo te pritožbe odobrili, ter na Dunaj poslali nego jo bodo v jerbas vrgli ali pa sežgali. Naj pametnije bi bilo da bi napadeni deputacijo na Dunaj poslali, ter sami s Cesarjem govorili, sicer jim ne bo nikoli pomagano. To Vam bodi dokaz magjarske neotesanosti in surovosti. Gotovo je, da narod kateri misli na takov način pridobiti si tla za razširjenje svojega gospodstva nima za sebe bodočnosti.

Drobtinice.

Na Svetčevo mesto je bil za deželnega odbornika Kranjske dežele zvoljen Murnik a ne Zarnik, dasiravno smo že mnogo dnij prej dobili vest, da ima največ chans še poslednji. I res, kako se mora človek začuditi, ako vidi, da je ljubljanska mračnjaška klika tako brezobzirno pehnila na stran moža, kateri je za narod gotovo več storil kot deset Cost skup. Ne vemo kako je mogoče, da se slovenski poslanci kranjske dežele dajo za nos voditi gospodu demokratu v glacerokovicah; ne vemo kako je mogoče, da ves kranjski deželni zbor, od Zagorca pa tje do očka Bleiweissa, tako posluša njegovo komando, kot neskušeni vojaški novaki ono svojega desetnika, ne vemo, kako je to, da imajo kranjski Slovenci tako zaspane oči, ka ne spoznajo dobičkolvja i sebičnosti tega prvaškega velikana; — to pa vemo, da ima prvo moč na Kranjskem v rokah še ista kasta, katero častno i slavno zastopa arhijezovit Tavčar. Kakor povsod, tako se tudi kranjski jezoviti drže svojega glavnega načela, katero obstoji v tem, da se prostemu narodu meče pesek v oči, da se dela propaganda za njihove mračnjaške naklepe, da se potlačuje duh in z njim svobodno mišljenje.

Naj nam nikdo za zlo ne jemlje, ako pretresamo kranjske zadeve; vsaj imamo Primorci svoje oči glavno v naše težišče obrnjene i stopajoči s pomerami kranjskih Slovencev zamoremo spoznati, ali se vendar kaj resnega stori za osrečenje celega slovenskega naroda, ali prav nič. I kaj opazimo? Kakove so razmere na Kranjskem. — Moža, kateri se je z besedo i z dejanjem pri vsakej priložnosti trudil za vresničenje našega od celega naroda sprejetega programa; moža, kateri je kranjski deželni zbor tako dalječ prisilil, da ga je celo izrekel v nekem čezmerno krotkem memorandu na državno vlado; njega, ki ima glavno zaslugo za vzbujenje našega naroda; ktereга ljudstvo samo imenuje slovenskega pridigarja, — Zarnika so zavrgli in na mestu njega volili Murnika, kateri je med narodom dosedaj nepoznan, vendar pa s prvaško protekcijo prišel celo v slovansko sodišče, katero se imenuje državni zbor; kateri je z delom tako preobložen, da mu bo popolnoma nemogoče opravljati tudi še službo deželnega odbornika; kateri — kar je glavna reč — nijma toliko zmožnostij, da bi službo, ki potrebuje največo pričujočnost duha i vsestransko energijo, dobro opravljal.

I zakaj se je to zgodilo? — Menda zato, ker Zarnik noče hodit s Costo i Tavčarjem bilje pet, ali pa ker naši prvaki nočejo, da bi njihovo vladanje le eno kolo pri vozu si potrló. „Kraljestvo za prvaštvo!“ se zdi biti Costino vedno kričanje i v pomoč si je pridobil Tavčarja, kateri je v jezovitskih zvižajah dobro izurjen. K tema dvema se pridruži le še prototip slovenske aristokracije v osebi grofa Barba i triumoirat je — gotov.

Da pač, dokler bodo na Kranjskem vladale takove pomere, mi Primorci ne moremo nič dobrega pričakovati. Dokler bo vodil kranjske Slovence dr. Costa, kateri se je uže neštevilnokrat metamorfóziral, tako dolgo bo življenje v našej belej Ljubljani zaspano i mlačno, razun Costinega nemškega kričanja v čitalnične gostilnici. Slovenski voz stoji v blatu, pa namestu da bi kranjski prvaki pomagali ga iz njega potegniti, kidajo le še vedno več i več

okolo njega i ako se jim siloma ne potegnejo lopate iz rok, vtegnejo ga tako zakidati, da bo potem na veke v blatu ostal.

(Čitalnica rocoljska) izvolila, je 17. pr. m. biskupa Strossmajerja za svojega častnega člana. Prijemši to vest, poslal je predsedniku g. Peršiču sledeč telegram: „Gospodu Peršiču graničaru predsedniku rocoljske čitaonice v Trstu. — Na odlikovanju, koje mi imenovanjem za počastnog člana dopade, liepa hvala. Strossmayer, vladika.

(Tržaška razstava). Da je tukajšna razstava tako slabo obiskana, so Italjani sami krivi. Hoteli so tujcem pokazati, da je Trst čisto laško mesto in za to so vse napise in vabilnice v laškem jeziku naredili; še take vabilnice, ki so šle v nemške in slovanske dežele. Ti bedaki mislijo, da morajo zavolj teh par tavžent Lahov v Trstu pa vsi Avstrijci laški znati! Same otročje demonstracije!

(Rojanska čitalnica) misli, kakor čujemo, ob vseh svetih napraviti igro „Mlinar in njegova hči“. Tačas bo pa gotovo prostora primanjkovalo, ker že pri navadnih igrah komaj shajamo. Kaj da nočejo podreti tistega zida, ki loči drugo sobo od dvorane.

Nemški državni zbor v berlolinu je bil s cesarjevim prestolnim govorom odprt. Stari Viljem pripoveduje med drugim da je Avstriji velika sila prijateljevati s Prussijo, že zarad zgodovinskega početka avstrijske države, t. j. ker je Avstrija nemška. Ustavoverni listi ne zamude, ob priliki tega poudarjanja svojim vernim hvaliti paradižno stanje v Nemčiji živečih bratov. — Prav tako so — Benečani delali predno so se od Avstrije odrigali.

Slov. Narod.

* 11. t. m. se je na pokopališču v Kundraticu na Českem odkril spominek slavnega žurnalista Havličeka, prvega boritelja českih narodnih pravic. Veliko njegovih prijateljev in deputacij bilo je pri tej slovensnosti nazočih. Pevski zbor ondotnih tiskarjev je na njegovem grobu pel krasni „Choral českého naroda“, potem se je spominek odkril; spomin je prost graniten obelisk z napisom: Frančetu Hlavliček-u.

* Pretekli teden bil je v Trstu braziljanski car in njegova supruga. Ljudje, ki so ga videli pravijo, da je jako prost in priljuden človek; tudi Dunajčani so se mu čudili, videči da si je sam škrinjo in dežnik nosil.

* Nemški študentje na Dunaji so pri volitvi novega rektorja strašen škandal napravili. Pri volitvi sta bila nazoča ministra Jireček in Beust. Prvemu so neprenehoma kričali, „pereat!“ drugemu pa t. j. sl. Beustu „Vivat!“ Beust je bil tako brez takten, da je ostal še v dvorani, ko je Jireček vsled te surovosti nemške mladeži odšel. Čudimo se le temu, da niso slovanski študentje, kateri so bili vselej tako lepo organizirani, temu škandalu nasprotovali.

* Tudi v Ljubljani so se začele delati kakor čitamo v „Novicah“, priprave za veliko obrtnijsko in kmetijsko razstavo, ki bode leta 1873. na Dunaji. Ker je pred vsem treba, da se izbere v vsaki deželi veliko mož, ki bodo pomagali, da pride iz vsake dežele, kar ima dobrega v obrtnijstvu in kmetijstvu, v razstavo, zato je tudi c. k. deželni naši vladi došel ukaz od ministerstva, naj po posvetovanji z zaupnimi možmi nasvetuje vladi vrsto udov rastavne komisije, ki jid bode potem cesar sam imenoval za ude te komisije. To se je zgodilo v pondeljek.

— Kakor se v obravnavah deželnega našega zbora bere, se ima brž zdaj tudi slovenski jezik deloma vpeljati za učni jezik v kranjske gimnazije in ljubljansko realko. Deželni šolski svet je dobil nalog, izvršiti ministerski ukaz. „Nov.“

(Onbor učiteljskega društva za Kranjsko) je sklenil v svoji zadnji seji, naj se tistim bukvarjem, kateri so zadnjo razstavo učilnih pripomočkov z različnimi knjigami, zemljovidi itd. obogatili, podelijo priznanice za to prijaznost. Posvetovalo se je potem o prenapredbi pravil našega društva v namen spremembe društva v slovensko učiteljsko društvo. Konečno ste se še za knjižnico nakupile dve knjigi v hrvaškem jeziku, ktere obsegate zemljomerstvo in zemljopisje. „Nov.“

Cenik različne robe v Trstu.

Franko kolodvor Trst.

Žaganice kranjske:

od 10 do 14,	1200	po f. 65 do f. —
» 8 » 9	850	» » 33 » » —
skurete	1200	» » 40 » » —
remlji $\frac{2}{3}$ nemški		» » 34 » » —

Žaganice štajerske:

od 10 do 14,	1200	po f. 73 do f. —
» » » 9,	850	» » 42 » » —
skurete	1200	» » 42 » » —
remlji francoski $\frac{2}{3}$		» » 40 » » —

Žaganice koroške:

od 10 do 14	1200	po f. 82 do f. —
» 8 » 8	850	» » 48 » » —
skurete	1200	» » 38 » » —
remlji $\frac{2}{3}$ benč.		» » 52 » » —

Moka I Kaiser		po 11 f. 50 kr. cent.
II fein		» 10 » 30 » »
III pol		» 9 » — » »
Mundm.		» 8 » 25 » »
»		» 5 » 30 » »
Otrobi		» 2 » 70 » »
Fežol rudeči		» 7 » — » »
» zeleni		» 6 » 50 » »
» rumeni		» 6 » 80 » »
» kanarin		» 7 » — » »
» kokes		» 7 » — » »
Slive		» 7 » 30 » »
Maslo		» 31 » — » »
Slanina (špeh)		» 34 » — » »
Seno konjsko		» 2 » — » »
» kravje		» 2 » 30 » »
Slama boljša		» 2 » — » »
» slabeja		» 1 » 30 » »
Krompir		» 4 » — » »

Glasovi izmed občinstva *)

JAVNA ZAHVALA!

Dolžnost me veže, da izrečem srčno zahvalo zavarovalnemu društvu „Viktoria“ in njenemu namestniku gospodu Petru Radl v Trstu, kateri mi je skoz požar uničene pri „Victoriji“, zavarovane poslo pja točno v popolno mojo zadovoljnost izplačal; to me spodbuja, da društvo „Victoria“, čestitemu občinstvu gorško priporočam.

Ivan Jagodič l. r.

posestnik v Pačjem Kolu na Dtiorskem.

Poslano.

Posestnik Janez Peklar vulgo Deržun pri Laških Toplicah mi je prinesel vest da je dobil od zavaroval-

valnega društva "Viktorija," odškodbo za pogorela mu poslopja, čeravno premije nij ob pravem času plačal in je torej društvo imelo pravico, ker premija še za čas požara nij bila odrajtana, pustiti spredaj omenjenega posestnika in mene kot sovlastnika brez odškodbe. Za tako blago vedenje, izrekel je posestnik Janez Peklar že glavnemu opravilstvu v Laškem Trgu dolžno zahvalo, jaz pak kot sovlastnik omenjenih poslopij še moram javno se zahvaliti najvišjemu opravilstvu zavarovalnice "Viktorija," v Trstu, ktero je najino prošnjo, naj naju v tako velikej nesreči in revščini ne zapusti, uslišalo, ter nama dotično odškodbo priznalo, in plačalo. Ta redki slučaj zasluži, da se naznani čestitemu občinstvu ktero naj na zanesljivost zavarovalnice "Viktorija," in njeno točnost nasproti strankam, pri sklepanji zavarovanja posebno jemlje obzir.

Franc Florijančič l. r.

posestnih v Laških Toplicah.

*) Za zadržaj v tem predalu vredništvo nij odgovorno. Vred.

Experto crede! Zaupaj izkušenemu

piše v enem sestavku z naslovom: migljaj za vse, ki zdravja iščejo v Londonu izhajajoči "Licenced Victuallers Guardian,". Sestavek sam se glasi: velika avtoriteta je stavek izgovorila, da so največje najdbe zmerom najprostejše. Izrek ima svojo veljavo tako v medicinskem kakor v mehničnem umstvu, in najnavadnejše substance našega vsakdanjega zavžitka imajo v sebi najdražja načela za zopetno pridobitev kakor za ohranjenje našega zdravja in naše moči. Priprostost imena enega najvspesnejših zdravil našega časa, Hoff-ovega male-ekstraktne piva, naj tudi na prvi pogled manj imponira, nego kako iz daljave vzeto ime, kaka vednostna beseda vzeta iz botanike, ali kak smešen izvod iz grškega ali latinskega; a spoštovanje in izkustvo nas navajajo, zaupati rajše prostemu zdravilu, in verovati onim, ki nas ne izkušajo z visokoletečo frazo prekaniti; zato zdravniki pred vsem male-ekstraktno pivo priporočajo in vsem osobam zapisujejo, ki trpe na želodčnih boleznih, na plučah, na prsih, na jetrah, in v spodnjem telesi, kakor tudi na motenji pravih telesnih funkcij. Hoffovemu male-ekstraktnemu pivu stoji oficijelno imenovanje "izvrstno redivno zdravilo," na strani in ta neodvomljiv pridevek dokazuje njegovo zdravilno ceno najodločnejše.

Experto crede! Svetujemo torej vsem zdravja potrebnim njegovo rabljenje in smo našli da je razen zdravilstva tudi oveseča pijača prijetnega okusa in arómata. Nato pridenemo dve pismi izvrstnih zdravnikov londonskih: "Jaz zapisujem Hoffov male-ekstrakt mnogokrat in moji bolniki najdejo deber vspeh. Dr. Med. J. Pattison. 10 Cavendish Road. Jaz nadaljujem predpisavati Hoffov male-ekstrakt in vam rad povem, da ga moji bolniki zaradi dobrega učinka radi imajo. Dr. Med. Garth Wilkinson, 76 Wimpole Street, W. Med tem ko se

v inozemstvu ta slavna nemška pijača hvali, ne mine dan, da ne bi v Johan Hoff-ovi centralni zalogi, Wien, Kärtnering 11, priznanja v rabi male-ekstrakta, male-čokolade (za dojenca in slabe otroke v obliki prahu) in Hoffovih male-bonbonov za prsi in o dobljenih zdravilnih vspehah dohajala, iz katerih denes mali izpisek objavimo.

Presburg, 26 maja 1871. Prosim da pošljete še flaš vašega izvrstnega male-piva za zdravje.

Ivan pl. Simonyi.

Zagorje, 10 maja 1871. Ker mi vaši male-bonboni za prsi za mojo prsno bolezen, kašeli in hripavost posebno pomagajo, želim zopetnega poslanja s prihodnjo pošto.

Anton Dornig.

Veszprim, 2 junija 1871. Ker mi vaš male-ekstrakt za zdravje dobro služi prosim itd.

Fridrih Raczek, umetnik.

Broos, 3 junija 1871. Ne morem nehati izvrstne lastnosti vaše male-čokolade v obliki prahu za redilo dojenca pohvaliti in prosim itd.

Max Pogatsnik, advokat.

V Ipavi dobiti pravo pri Anton Deparis-u, apotekarju.

MESMERIZEM.

Sonambula Anna d'Amico ki je s pomočjo svojega moža že mnogo ljudi ozdravila in se šteje med najboljše italijanske zdraviteljice, s tem naznanja, da kdor se hoče zdraviti pustiti od nje, mu ni druzega treba, kakor poslati nanjo frankirano pismo, v ktero mora položiti dva goldinarja avstr. velj. in pa dva lastna lasa, ter v pismu na tanko razložiti, kako se njegova bolezen prikazuje. Naslov na pismo pa naj se blagovoljno napravi «Signor Pietro d'Amico professore e magnetizzatore in :Bologna. (Italia)»

Prva slovenska

prodaja usnja

Fr. Sentak-a in družnika

v poštah ulicah v dr. Žurbijevi hiši

CELJI.

priporoča svojo mnogovrstno usnjarsko blago po nizki ceni v nakup.

Fr. Šentak in družnik.

Epileptični krč (božjast)

zdravi pismeno specijalni zdravnik za epilepsijo Dr. O. KILLISCH v Berlinu, Neuenburger Straße 8. — Ze stotine popolnoma ozdravil.

Lastnik, in odgovorni vrednik Vekoslav Rač. — Tisk Rupnika in dr. v Trstu.